

DIRECTOR:

Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:

În șir garmond: 5 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::REDACTOR RESPONSABIL:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 180 Lei
Pe 6 luni . . . 90 Lei
Pentru străinătate 360 Lei

Numărul 350 Lei

Unitatea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

O nouă primejdie.

Proiectul de reformă a învățământului secundar își bate joc de studiul religiunii.

(=) După noua lege a învățământului primar, fostul guvern liberal pregătise un proiect și pentru reforma învățământului secundar. N'a mai avut însă timpul necesar pentru a înfăptui și această reformă.

Luată și în programul noului guvern, ministerul instrucției a continuat să se ocupe de ea și gazetele anunță acum, că noul proiect — modificat destul de radical după vederile actualului titular al instrucției publice, d. ministru Petrovici — ar fi gata, urmând ca în primele zile ale noii sesiuni parlamentare să fie depus în birourile Corpurilor legiuitoare.

Chestiunea ne interesează mai ales din punctul de vedere al studiului religiunii, care, destul de neglijat înainte în învățământul din vechiul regat, a putut fi impus numai foarte cu greu în câte 2 ore săptămânale de fiecare clasă a școlilor secundare. Toată lumea era acum de părere, că noua reformă va aduce schimbări — poate chiar însemnate — în alte direcții, dar nu se va atinge de cele două ore de religie, a căror cuprins urma, în chip firesc, să fie umplut și pe viitor din partea autorităților bisericești, singure competente a legifera în această materie.

In realitate, ce se întâmplă?

Di ministru Petrovici, ca profesor de filosofie, și-a pus în gând să facă din acest studiu un fel de axă a învățământului secundar, concentrând toate celelalte materii în jurul filosofiei, ca „singură fiind în stare — așa se motivează în proiect — a face sinteza concluziilor finale ale studiilor și a da putința unei concepții interne și armonice despre ființa universului, problema vieții pe pământ și evoluția societății umane“. În vederea acestui însemnat atribuit filosofiei, proiectul a mărit numărul disciplinelor filosofice, s'a pus din nou în programica filosofică, și s'a introdus sociologia, teologia cunoașterii și elemente de metafizică. Iar pentru a cuprinde toate acestea, inclusive cele de până acum, să poată fi cât de cât însușite, s'a hotărât că filosofia se va studia în ultimele trei clase, atribuindu-i-se câte 3 ore de fiecare clasă.

În schimb, studiul religiunii n'are pentru ministru Petrovici nici măcar importanța, pe care a avut mai de mult în vechiul regat. Dsa socotește, se vede, ca un studiu bun numai pentru copiii cei mici, și de aceea proiectul n'are înscris decât în primele patru clase ale școlilor secundare, dar și în acestea — probabil pentru a cuprinde prea multa școală religioasă să nu risciteze teoriile filosofice de mai târziu — atribuie numai câte o singură oră pe săptămână. Întreg liceul dlui Petrovici și a luminați-

lor săi sfinți va avea deci din filosofie câte 9 ore la săptămână, iar din religie abia câte 4 ore și acestea încă numai în clasele inferioare, unde n'a început încă strașnicul învățământ filosofic, menit să înlocuiască în clasele mai înalte tot ce s'a dat până acum din religie.

Ei bine, gândul acesta este o sfidare a unui întreg trecut de conștiință religioasă și o adevărată batjocură la adresa bisericii, chie-mată a propovădui tuturor învățăturile dumnezeiești ale Mântuitorului. Executat pe de-a-ntregul, planul scoaterii religiunii din școli, se mai poate înțelege, fiindcă atunci vine în numele unei lupte fâțișe. Dar introducerea lui în această formă înșelătoare și chiar cu aparența de-a lucra cu asentimentul tacit al factorilor bisericești, este deadreptul revoltător și de aceea ne place să credem că planul acesta al dlui Petrovici nu va putea lua niciodată ființă de lege.

Noi cel puțin, și cu noi întreagă biserica română unită, ridicăm cel mai energic protest împotriva oricărei încercări de-a reduce și numai cu o singură oră învățământul religios din școlile secundare și suntem siguri, că parlamentarii de orice nuanță politică a acestei biserici vor ști să se pună, ca un om, de-a-curmezișul deghizatelor planuri de laicizare cu tâlc ale dlui Petrovici.

Dar nici biserica ortodoxă nu va putea să stea cu mâinile în sân. Și, oricât ni-s'ar spune că d. prof. Mihălcescu dela facultatea de teologie din București — care ar fi reprezentând în comisiile de studii vederile bisericanilor ortodoxiei —, ar fi de acord cu planul dlui Petrovici, nu putem crede, odată cu capul, că oficialitatea bisericii ortodoxe, va putea să nu se sesizeze de o chestiune, care taie atât de adânc în ceea ce se cheamă structura sufletească a păturei conducătoare de mâine. Sf. Sinod, pe care același d. ministru l-a tratat, așa cum se știe, pe chestia noii facultăți de teologie, a și fost convocat pe ziua de 16 Noemvrie spre a se ocupa de acest tratament, și dacă ministrul nu va reveni până atunci în chestia religiunii din școlile secundare, nu se poate concepe, ca el să nu aibă în față și ortodoxia întreagă.

Și atunci religia va rămânea în drepturile ei, continuând a fi — poate chiar în detrimentul laudatei filosofii petroviciene — cea mai sigură pavăză a neamului nostru.

Pe calea cea bună. Numărul dela 15 Octomvrie c. al revistei „*Legea românească*“, organul oficial al eparhiei ortodoxe dela Oradea, ne-a adus o surpriză din cele mai plăcute: Cercurile conducătoare ale ortodoxiei de acolo

se declară aderenți ai sistemului episcopal și desaproabă curentul laicizant al celorce cred prea mult în puterea mântuitoare a principiilor protestante, depuse — după statutul organic alui Șaguna — și în noua lege de organizare a bisericii ortodoxe.

Alături de câteva *destituiiri* de protopopi, făcute din ședința secțiilor unite ale consiliului eparhial și publicate sub semnătura episcopului Ciorogariu, numitul organ publică — probabil pentru a motiva „destituirile“ — și un primat. În care, insistând asupra deosebirii dintre solidaritate și complicitate, condamnă pe preoții unui district protopopesesc, cari au crezut că se pot „solidariza“ cu fostul lor protopop, înlocuit de episcop, și pot să intervină, cerându-i reintegrarea.

Solidarizarea aceasta, „*Legea românească*“ o numește „*complicitate*“, cautând a sprijini această afirmație, cu următoarele:

„Oricât ar fi în mitropolia noastră preotul alesul poporului din parohie și protopopul al clerului și poporului din protopopiat, ei, și unul și altul, *nu sunt decât reprezentanții, purtătorii puterii spirituale și iurisdicționale a episcopului**“ în parohie, respective protopopiat. Alegerea este *numai* o consultare a poporului asupra „*mărturie*“ dela cei din afară (1 Tim. 3, 7) despre candidat, de care episcopul nu este însă obligat să țină necondiționat seamă.

„Puterea și dreptul de a învăța, a administra sf. taine și a conduce pe credincioși, cu un cuvânt: darul preoției i-se împărtășește preotului și protopopului prin hirotonire, respective hirotesia**“ din partea episcopului. Fără de aceasta înzadar este alegerea.

„Așa stând lucrurile, evident că *exclusiv* episcopului îi revine dreptul de a-și alege pe reprezentanții puterii sale din parohie și din protopopiat, precum și acela de a judeca asupra vredniciei lor de a-l mai reprezenta dela o anumită dată încolo.“ —

Așa stând lucrurile — zicem și noi —, biserica ortodoxă reîntră pe calea evangheliei, pe care biserica Romei n'a părăsit-o nicicând. Și noi numai bucura ne putem de această revenire, așteptând ca ea să se producă și pe alte terene.

„*Crucea roșie română*“ jubilează. Anul acesta se împlinesc 50 ani dela înființarea „*Crucii roșii române*“ a cărei aniversară semi-centenară, este un jubileu de creștinească jertfă pentru alinarea atâtor suferințe și dureri. Înființată la 1876, în preajma aceluia războiu, când sub conducerea mâinei de mare oștean a Principelui Carol vitejia dorobanțului român, scuturând jugul turcesc, a dobândit

*) Sublinierile sunt ale noastre.

N. R.

**) Autorul confundă și amestecă puterea de ord cu cea de iurisdicție.

N. R.

neatârnrarea României, „Crucea roșie“ avea în frunte pe „mama răniților“ Carmen Sylva, care, neținând seama de primejdii, aducea mângâiere în ceasuri de cumplită suferință celor ce cu sângele lor au închiegat temelile de veci ale Statului nostru.

De atunci „Crucea roșie“ și-a trimis ajutoarele în toate răsboaiile balcanice, cari au urmat. Dar a venit în urmă grozăvia aceea, prin care am trecut cu toții, când la tot pasul era o durere de potoliț, o rană de vindecat. Și de astă dată în fruntea celor cu crucea roșie pe braț era neobosita noastră Regina Maria, continuând cu duiosia Ei de femei tradiția de abnegație, după care reginele noastre sunt regine în vreme de belșug și de pace, și mângâitoare surori de caritate la vreme de grea cumpănă.

A îngrijit „Crucea roșie română“ în timpul marelui războiu 218.000 de răniți, prizonieri și refugiați, a transmis 350.000 de scrisori, cheltuiind 20.000.000 de lei. Rodnica ei activitate nu se oprește însă aici. Ea luptă din răzputeri cu triplul flagel: Tuberculoza, sifilisul, malaria; trimite ajutoare pretutindeni în cazuri de inundații, cutremure, incendii și explozii.

Toate străduințele acestea de-a alunga suferința cer însă jertfele, munca și sprijinul tuturor, căci ținta ce trebuie atinsă e încă departe. Pe când în alte țări, în Statele Unite de pildă, își dau silințele umăr la umăr toți cetățenii, iar „Crucea roșie“ numără 26.000.000 membri la un popor de 200.000.000, la noi, popor de 18.000.000, Crucea roșie are abia 12.000 de membri, când, păstrând proporțiile, ar trebui să aibă cel puțin 2.000.000. Comparația e prea izbitoare, ca să rămânem nepăsători.

Serbările jubileului „Crucii roșii române“ să ne fie cel mai bun prilej de a arăta lumii, că dacă ne putem bucura azi de roadele hrănite cu sângele celor mulți și necunoscuți ce-au mușcat țărâna în larg, în câmpuri și văgăuni de munte, n'am uitat ce e durerea. Spre sfânta lor amintire să ne dăm banul și sprijinul înscriindu-ne în secțiunile „Crucii roșii“, contribuind cu obolul nostru la opera fără răsunet, dar adânc omenească a ei.

Câteva reflexii.

Sf. misiuni preoțești și... evoluția noastră.

Indemnat de dorul de a auzi lucruri frumoase dela un preot de talia pâr. Dr. Domide, m'am dus nechiemat la exercițiile spirituale ale preoților arhidiecezani, ținute la Blaj, în primele zile ale lui Septemvrie.

În seminar și în internatul de băieți eram adunați la o sută de preoți, de toate vrăstele. Regulamentul sf. misiuni, cu silențiu sacru, meditațiuni în capelă, rugăciuni, clopoțel, mi-a reinviat în memorie viața de seminarist și în închipuire am început să dapăn anii petrecuți în seminar de acești preoți tineri, bătrâni și chiar moșnegi. Și, Doamne, ce deosebire între tinerii seminaristi de atunci, entusiaști, visători desinteresați și cu mari nădejdi de viitor, și între preoții veterani, gârbovi, ori în floarea vârstei, preocupați azi de alte gânduri și alte nădejdi. Seminaristul, ce credea că prin puterea energiei sale acumulate va reface o lume, a dispărut aproape după primul an de pastorație și în locul lui s'a format alt cleric, în suflet cu... praxa vieții, prins în fragment și individualizat în el dela atâtea înmormântări, câte visuri a avut odată și dela atâtea pomene, câte lipse are casa unui preot alduit de soartă.

S'au scurs mai mulți ani dela ieșirea din seminar a acelui preot albit ca zăpada. Câte clipe și ceasuri, atâtea planuri; câți ani cu recoltă, atâtea oftări de ușurare și câte toamne sărace, atâtea nouri negri și crețe adânci pe fruntea părintelui cu mulți copii în casă. Fabrica timpului a transformat pe omul de atunci în cel de acum, din clericul de atunci în moșneagul de acum... Egressus — ca să aplicăm vorba pâr. Domide — alius.

Desigur, mari mângâieri sufletești au cules preoții din aceste sf. misiuni. Apostolii uitați și năcăjiți ai satelor glodoase, încărcate de superstițiuni și păcate, acești martiri trăiți singuratici în lumea cu credinți tămăduitoare pentru popor, acești veterani, cari, dacă trimbițând stăruitor n'au putut trezi sufletele din

letargia credințelor deșarte, s'au resemnat singuri cu stihul: Deșertăciunea deșertăciunilor — au văzut aici lumină mare și prin sufletele dormitând poate de ani, a fulgerat o scânteie imbușorând fețele tuturor, și identificând pe fiecare cu seminaristul de mai nainte. Exercițiile spirituale au făcut minuni în cele mai multe suflete: Au reinviat sf. ambiție a seminaristilor de altă dată și din moșnegi trecuți în anii lor au făcut, fie chiar și numai pe mai scurtă durată, tineri logodnici ai sf. biserici.

Totuși, în mijlocul acestor reîntineriri sufletești, atâtea tristețe s'a pogorit în sufletul meu, cum nu mi s'a mai întâmplat. Reflectând la toate lucrurile câte se ofer la atari exerciții, mi-a rămas în suflet un tablou deosebit de trist. Deoparte, decadența sufletelor încredințate nouă: Sudalme îngrozitoare, avorturi ucigătoare de proprii copii, un fel de manie antibisericească și anticreștinească, care se imbibă tot mai mult în suflete. Iar de altă parte, energia nebănuită de care dispun sutele de preoți, energie întrebuintată cu o rară dărnicie la orice fel de lucru, numai la pastorație, la adevărata pastorație — nu.

Cu câtă răvnă se dedă economul la economie, și cu câtă prudență porcede comerciantul; pentru a face o poezie poetul își pune toată căldura sufletului său, nu aude, nu simte nimic afără de ideea ce-l preocupă. Și așa e bine, căci o lucrare omenească, oricare ar fi ea, cu atât e mai desăvârșită, cu cât isvorește din conlucrarea mai multor însușiri ale omului.

Și acum să privim nouăzeci de preoți din sută. Facei lucrări întregi, când celebrează, predică, ori spovedesc, căci aproape numai acestea sunt lucrările pastorației la sate. Unde este gândul celebrantului, în acele momente când dispune de preasfântul trup și sânge al Domnului? El nu însoțește actul celebrării, și deaceea grijeste de sfânta jertfă mai puțin de cât de orice alt lucru. Unde e urechea celebrantului, că de-ar fi acolo altă intonație ar avea glasul lui, alt vers ar pretinde stranei. Și unde sunt ochii celui ce slujește la altarul

Foița „Unirii“

Un document interesant.

Scrisoarea dnei Maria Maklakov, născută principesa Obolensky, în cauza conferenței anglo-ortodoxe din Londra*).

Părinte,

E dureros acest pelerinaj al episcopilor ortodocși la Canterbury. Protestanții au cunoscut adevărul și s'au lepădat de el. Ortodocșii — cari au păstrat adevărul celor 7 sacramente, întemeiate de Mântuitorul Isus Hristos pentru mântuirea sufletelor — vor merge acum să-și însușească resturile doctrinelor protestante?

Ortodocșii, credincioși sacramentului euharistiei, cari mărturisesc în el prezența reală alui Dumnezeu, participă la o slujbă celebrată de preoți, cari n'au sacerdoțiul, și cari n'au,

*) Se știe, că la 29 Iunie 1925 s'a ținut la Londra un fel de congres, menit a găsi căile unei apropieri a bisericii anglicane de biserica ortodoxă. În frunte cu fostul patriarh Fotie din Alexandria, și cu patriarhul Damian din Ierusalim, a participat la această conferență o întreagă serie de arhierii și alți bisericani ortodocși, între cari și un arhiepiscop român, cu numele Radu. Reprezentanții Rusiei au avut în frunte pe mitropolitul Antoniu, prezidentul sinodului episcopilor ruși refugiați în străinătate, pe care-l vizează direct această scrisoare, publicată în lucrarea „Pensées russes sur l'Eglise“, pe care o încreștam și la rubrica bibliografică. O dăm cu titlu de document, pentru a învedera, odată mai mult, direcția greșită a mișcării filoanglicane și filoprotestante, îmbrățișată cu atâtea căldură și din partea reprezentanților autorizați ai ortodoxiei române. N. R.

prin urmare, puterea și grația cuvintelor de consacrare.

Și patriarhii Orientului, patriarhii și mitropoliții ortodoxiei, asistă la această slujbă, participând la celebrarea acestei liturghii!

Pe Monseniorul Antoniu l-am cunoscut totdeauna ca un bătrân cuminte, loial și franc; nu mă îndoiesc deci că a trebuit să sufere. Mgr. Eulogiu**) la fel, dar... acesta e mai diplomat. — Și privește, Părinte,***) acest grup! Iată-i reduși — pe reprezentanții bisericii ortodoxe rusești — reduși la planul al t eilea, al patrulea, și chiar mai jos. Ce val ar putea să acopere această umilire, față de care nu poate rămânea nesimțitoare o inimă rusească?

Asupra unor întruniri atât de importante (importante pentru căutarea unirii internaționale), ca aceea dela Londra și cea dela Stockholm, trebuie ca cel puțin să se spună adevărul și eu îl văd astfel: Ele sunt întruniri pur politice, o inscenare franc-masonică, potrivnică bisericii și oricărei uniri în Hristos. Cum trebuie să se bucure, că au drept figuranți patriarhi și episcopi ortodocși!

Francmasonii pot să jubileze, dar ortodocșii ruși trebuie să plângă. Mi-se va spune, că eu sânt acum catolică; dar revenirea mea la leagăn, supunerea mea singurului Păstor, nu mă împiedică de-a iubi pe frații mei ortodocși (iubiți atât de mult chiar și din partea catoli-

**) Un alt episcop rus, care a participat la conferență. N. R.

***) E vorba de pâr. d'Herbigny, căruia i-se adresează scrisoarea. N. R.

ilor), și de a-mi iubi biserica-mamă cu o iubire profundă și plină de durere. O iubesc suferindă, desbinată și martirizată prin diversele schisme, mă rog pentru ea, îi deplâng martirii și cred cu tărie, că sângele martirilor noștri ruși — martiri ai credinței creștine —, că sângele lor va sigila unitatea în Hristos.

Deplângând din tot sufletul desastrul nefericitei mele patrii, mă rog cu încredere pentru viitorul ei. Am încredere în Dumnezeu și văd deja revărsându-se zorile acelei zile frumoase, când biserica ortodoxă va recunoaște autoritatea supremului Pontifice, sf. Părinte al tuturor — o autoritate pe care o recunoscuse pe vremuri — și își va lua locul ce i-se cuvine în sinul bisericii, care este una, sfânta, catolică și apostolică.

Când va sosi această zi glorioasă pentru biserica lui Hristos (zi atât de temută de dușmanii bisericii), nu pot să știu. Ceeace se pare îndepărtat pentru noi, simpli muritori, nu este pentru eternitate decât un moment. Dar trăind pe pământ, se cere ca viața noastră trecătoare de aici, noi creștinii să o trăim în folosul eternității și a adevărului, trebuie să o trăim pentru Mântuitorul nostru Isus Hristos, care a zis: „Și va fi o singură turmă și un singur păstor“. Așa să fie!

Părinte, Vă scriu totdeauna cu aceeași franchețe tot ce cred și te rog să mă binecuvintezi.

Paris, 4 August 1925.

Maria Maklakov.

prăvuit, cu fețe mai murdare ca în culină acasă, căci de-ar fi ochii lui acolo ar vedea pe Domnul cu aureolă de prav pe sf. Sa frunte. Dar în predicarea cuvântului lui Dumnezeu, ce, cum și când se predică? Răspundă preoții sincer și spun, că predicile mării majorității nu trec de 5—6 subiecte, maximum 10 la an, pe cari le repetează apoi în toate predicile spuse cu mare încredere în elocința proprie, însă, adeseori cu un limbaj neglijat și cu 1/10 din sentimentele avute în alte vorbiri ținute la diferite întruniri. Iar rezultatele nu pot fi decât în proporție dreaptă cu însușirile acestor lucrări!

Biserica noastră unită și biserica ortodoxă stau în raportul unei pietre mici față de o piatră cu mult mai mare. Inevitabil, aceste două pietri se macină una pe alta prin deseie frecări, și mărunțișul măcinat sunt — pocăiții, cari se înmulțesc într'una. Adevărat, că piatra mică e mai rezistentă ca cea mare, dar n'am putea spune că nu e supusă și ea măcinării. Pentru a nu mai fi astfel, ar trebui să o presăm atâta, cât din ea să nu mai sară nici o bucățică, asemenea pietrii, care dă doar' scântei, cari să aprindă pe acei ce se lovesc de ea cu brutalitate. Iar aceasta nu va fi decât atunci, când vor întineri din nou, dar în mod statornic, sufletele preoților absolutei majorității, ca să fie animate de acel suflu și zel cald părăsit la poarta seminarului, când lucrările de pastorație vor purcede din această însuflețire, fiind lucrări desăvârșite în proporția puterii fiecăruia.

Primul pas, și, credem, cel mai potrivit, spre această refacere s'a făcut: Sunt exercițiile spirituale preoțești. Dar cele câteva predici auzite la câte 3 ani nu pot să ne smulgă deodată din comodele obișnuinți de zeci de ani, când zelul sfânt e doar o amintire veche.

Găsim deci, că e foarte bine și chiar necesar, ca reculegerile sufletești să se introducă și în protopopiate, așa cum o spune p. Dr. Balan în Nr. 36 al „Unirii“. Să se impună apoi predicarea regulată și predicile, scrise micar în rezumat, să fie cercetate regulat de protopopi. Să se facă vizitațiuni severe bisericilor pentru a se curăți, odată pentru totdeauna, sf. altar de prav de-un deget și de fărâmituri, de șoareci pe sub mese de proscodie și de crâșnici gureși și ireligioși. Să se pedepsească cu asprime acei preoți, cari nu grijesc în mod corespunzător taina sf. Euharistii. Să se supra-egheze catehizarea și să se caute — cu'n cuvânt — ca activitatea preoțească să fie în toate la înălțimea chemării.

Numai în felul acesta, prin o adevărată evoluție internă, vom putea contribui în mod eficace, la îndreptarea sistematică a atâtor rele și neajunsuri din sinul bisericii. De aici, și nu de aiurea, trebuie deci să pornim pentru a putea ajunge la ținta dorită.

Pr. Ioan Borza.

Știri mărunte.

Personale. Trecând cu bine și peste noile tentăți ale boalei sale, I. Preasfinția Sa p. mitropolit se simte iarăși mai ușurat și se dă ca aproape sigur, că altă intervenție chirurgicală nu mai fi necesară.

— Preasfinția Sa p. episcop Alexandru al Lugojului a fost, săptămâna trecută, pe 3 zile aspele Blajului, înlocuind pe I. Preasfinția Sa p. mitropolit la hirotonirea celor 8 preoți noi ai arhidiecezei noastre. — De aici a făcut o scurtă vizită și mănăstirii de surori dela Obreja. — P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit pe protopopi onorari pe p. Teofil Oltean din Rodora ungurească, pe p. Paul Boca din Răs-

cruci și pe p. George Filep din Eriu-Căuș. A mai numit apoi pe p. Ioan Născuțiu adm. vicarial la Năsăud, pe p. Ioan Tarfia paroh la Medieșul auriu, pe p. Vasile Buda paroh la Asuagiul de sus, pe p. Anhidim Bob preot II la Maieru, pe p. Lazar Gherghel preot II la Cicărlău, pe p. George Coșbuc adm. la Parva, pe p. Vasile Ceserean administrator la Copru, pe p. Vasile Balint administrator la Teocul de sus, pe p. Sever Pop adm. la Strâmbul, pe p. Aurel Socaciu adm. la Nețeni, pe p. Vasile Mocan adm. la Bred, pe p. Ilie Pop adm. la Prislop, pe p. Ioan Văleanu adm. la Hurez, iar pe p. Gavril Pop adm. la Rogoz.

— P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe p. Emil Borș adm. la Cichindeal, pe p. Simion Hațegan adm. la Dârja, pe p. Eugen Mesaroș adm. la Chinar, pe p. Ilie Mirion adm. la Căcuci, pe p. Ioan Feldiorean adm. la Orășia, pe p. Aurel Busoiu adm. parohial la Dămuș, pe p. Dimitrie Potra adm. la Căpușul mic, iar pe p. Ștefan Șerban adm. la Alma.

Concurse. P. Ven. Ordinariat de Gherla publică, cu termenul de 15 Noemvrie, concurs la parohiile Coșbuc (vic. Rodnei), Nadișul român (prot. Notig), Posta (prot. Mireș), postul de preot II Năsăud și Săcel (prot. Ieud).

A murit profesorul Babeș. Lunia trecută, în 18 Octomvrie c. a murit la București, cu totul pe neașteptate, savantul bacteriolog Dr. Victor Babeș, al cărui nume a trecut de mult granițele țării, ajungând chiar la o reputație mondială. Fiu al Ardealului, profesorul Babeș a lucrat întâiu la Budapesta, unde i-s'a făcut onoarea unei catedre universitare, iar dela 1887 a trecut la București, spre a-și pune știința și puterea de muncă mai deadreptul în serviciul neamului său. Membru al mai multor Academii, între cari și Academia de medicină din Roma și Paris, profesorul Babeș a publicat peste 700 de lucrări, de pe urma cărora numele său s'a înscris pentru totdeauna în analele științei medicale. Deosebit de prețioase sunt studiile sale asupra turbării. — Moare la vârstă de 72 ani și, drept recunoștință, guvernul i-a decretat funeralii naționale.

Locale. Duminica viitoare, a săptămânei a șaptea după înălțarea sf. Cruci, va predica în catedrală p. Vasile Suciu, prefectul librăriei și tipografiei seminariale.

— Publicul deosebit de numeros, care a asistat Lunia trecută la reprezentarea piesei „Ovidiu“ și însuflețirea curată cu care a înțeles să onoreze prestațiile artiștilor dela Teatrul național din București, sunt dovezi sigure, că așteptările lui au fost mulțumite. Piesa nu este din cele ușoare și sceneria salei noastre de gimnastică lasă — cum se știe — foarte mult de dorit. Trupa dlui Demetriade a știut să provoace, cu toate acestea, adevărate emoții artistice, lăsând Blajului cele mai bune amintiri și regretul de-a nu fi putut avea decât o singură reprezentare.

— Ieri s'a serbat în catedrală, cu participarea tuturor școlilor și a autorităților, aniversarea nașterii M. S. Regina Maria, pontificând Monseniorul Dr. Ambroziu Chețianu, vicarul mitropoliei.

Dela „Astra“. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: „Luni, în 8 Noemvrie c. la orele 14, se va ținea adunarea despărțământului Teiuș al „Astre“, în localul școlii primare de stat. Cu acest prilej se va face reorganizarea despărțământului, alegându-se membri comitetului conform noulor dispoziții din regulament. — Toți membri și iubitorii de înaintare a neamului sunt rugați să participe la această adunare.“

† **Emilia Ciufudean n. Raica.** soția preotului nostru Ioniță Ciufudean din Broșteni (arhidieceză), s'a stins la 23 Octomvrie în vârstă de abia 28 ani. Afară de nemângâiatul soț și de bătrânul său tată p. Izidor Raica din Boș, o deplâng trei copii minoreni. — Fie-i partea cu dreptii!

Cărți & Reviste.

IOAN SLAVICI: *Nuvele*. Vol. IV. Editura „Cartea Românească“. București. 1926. Prețul 70 Lei.

Un nou volum de Slavici și o nouă ediție din oricare parte a operei lui, sunt tot atâtea pietre de hotar în calea pe care aceasta operă și-a înscris-o în literatura română. Intrate în conștiința literară a neamului nostru, nuvelele lui Slavici vor fi citite mereu și nime nu se va putea găsi, care să nu se bucure de lucrul acesta.

ORIENTALIA CHRISTIANA: *Pensées russes sur l'église*. Nr. 24 (Maiu). Roma 1926. Prețul 3 lire.

P. iezuit d'Herbigny — sfințit de curând episcop spre a se putea dedica și mai cu folos misiunii sale — adună în această nouă broșură a colecției „Orientalia christiana“ documente deosebit de prețioase referitoare la sbuciumările sufletului rusesc în materie religioasă. La alt loc al acestui număr dăm din ea un specimen, pentru ca cititorii nostri să poată aprecia singuri valoarea acestei însemnate contribuții apologetice. — Ex uno, disce omnes!

CENTENARUL AL VII-LEA dela moartea sf. Francisc de Assisi (1226—1926). Editura Seminarului franciscan. Hălăucești. 1926. Prețul 80 Lei.

Unicul număr al acestei publicații jubilar, în paginile căreia s'a întâlnit o întreagă serie de frunzișii ai vieții noastre publicistice, este un splendid prinos adus memoriei „Sărăcuțului“ din Assisi. Incepând cu minunata encilică papală, dată la 30 Aprilie a acestui an franciscan, tot ce cuprind cele 72 pagini în folio ale acestei broșuri deosebit de bine îngrijite, cântă gloria marelui Dzeu, care s'a preamărit într'un chip atât de mare în sufletul acestui erou al concepției creștine catolice. Fiii lui, părinții franciscani, au avut totdeauna un însemnat rol în viața religioasă a populației dela noi și contribuțiile istorice din acest număr, datorite p. canonic Dr. N. Brinzeu, Dr. A. Vereș și p. Bon. Morariu, pun în cea mai frumoasă lumină neobosită activitate pastorală a acestora. — O întreagă serie de ilustrații bine reușite ridică foarte mult valoarea acestei publicații, care merită tot sprijinul celor ce înțeleg să contribuie la răspândirea cultului sf. Francisc.

CALDERON DE LA BARCA: *Anul sfânt la Roma*. Traducere după original de Dr. Z. Matolay. Timișoara 1926. Prețul 30 Lei.

Indemnat de împrejurarea „anului sfânt“ și ajutat, se pare, la tipărire din partea p. episcop dela Oradea — căruia îi dedică lucrarea —, traducătorul ne prezintă una din operele marelui poet spaniol din veacul al XVII-lea. Bunăvoința lui merită toată lauda, dar înainte de-a o fi dat la tipar, trebuia s'o fi supus revizuirii unui scriitor român, care să-i neteziască osperitățile supărătoare, din pricina cărora nu credem să poată face binele, pe care l-a intenționat d. Matolay.

P. DULFU: *Isus Mântuitorul după sf. Scriptură*. Ed. III. revăzută. („Cartea Românească“). București. 1926. Prețul 45 Lei.

O nouă ediție a acestei descrieri a vieții și faptelor Mântuitorului este cea mai bună dovadă, că gândul autorului de-a răspândi învățătura creștină pe calea ușoară și plăcută a versului popular este deplin apreciat de masele mari ale poporului nostru. Îngrijirea aleasă, pe care editura a înțeles s'o dea acestei cărți împodobite cu peste 60 ilustrații în text, ridică și ea foarte mult valoarea lucrării.

L. GHERGARIU: *Zălaul*. Schiță monografică. Zălaul. 1926. Prețul 25 Lei.

Deși făcută la repezeală, pentru a putea fi pusă la dispoziția membrilor „Astre“ adunați acolo în congresul din vară, lucrarea aceasta a dlui Ghergariu ne dă o bună orientare asupra Zălaului, orașul de reședință a Sălajului românesc. O întreagă serie de ilustrații, înfățișând cu preferință instituțiile noi ale românismului cuceritor, contribuie și ele la crearea unei atmosfere mai suportabile în acest oraș, unde peste 2000 de Români uniți n'au încă o biserică a lor.

Telefonul „Unirii“

I. Sibiu. Cu bucurie vă putem anunța, că zilele acestea s'a aranjat noua ediție și pentru manualul de cl. IV secundară a p. Dr. N. Brinzeu, care ne avisează că profesorii de religie cari vreau s'o abă să i-se adreseze direct la Lugoj.

»Biserica și școlă«. Arad. Biserica noastră are și ea destule filii cu peste 300 suflete, pentru, cari, după ce n'au caracterul de parohie, nu se gândește nime să solicite ministerului ajutor dela stat pentru preot. În loc de-a ne înșira deci atari filii ortodoxe, ați face mult mai bine să ne răspundeți la următoarele două întrebări: 1. Câte parohii ortodoxe, cu mai puțin de 300 suflete,

s'au aprobat din partea ministerului acum în anii ultimi — numai pentru a le pune în coastele bisericii noastre — la noi în Ardeal? 2. În câte comune, lipsite de orice parohie și chiar de orice credincioși ortodocși, s'a dat — de atâtea ori în detrimentul parohiei noastre existente acolo — prin reforma agrară pământ, menit a servi parohiilor ortodoxe, cari ar fi să se înființeze vreodată, în viitor... la Paștile caile? — Cuvincios ar fi, că după ce pe noi ne-ați desbrăcat de orice „cuvinciu” și „omenie”, să aveți bunul simț a nu ne refuza aceste conspecte. — Dar nu o veți face, fiindcă aceasta nu intra în obiceiurile ciuhandismului ortodox. Vom cere deci să pregătim noi aceste conspecte și de aceea invităm pe această cale pe frații preoți din întreagă provincia noastră bisericească, să ne arate — cu absolută exactitate, dar și cu amănuntele necesare — toate cazurile cari intra în categoria celor două întrebări de mai sus. Și fiindcă chestiunea este urgentă, le cerem acest important serviciu cât mai fără întârziere.

„Biruința”. Cluj. Teza despre unificarea bisericii noastre românești pe calea „unor comisii numite de stat” era semnată în coloanele Dv. de un nume, pe care-l cunoșteam și de aceea am fost deosebit de cuvincioși, spunând că nu putem admite atari ingerințe și că ne mirăm cum pot fi ele preconizate de un cleric. Că lucrul acesta printru V-a supărat, nu înțelegem și mai ales nu înțelegem, printru ce a trebuit să reinviați expresiile tari luate de la ușa cortului, pe cari credeam că le-ați îngropat odată cu cei ce au fost „I. Amilcar” și „Rusticul” de tristă pomenire. Ori poate că „Const. Dragoș” al Dvoastră nu este decât o reîncarnare postumă a acelora și atunci, firește, nu poate grai decât în limbajul antenaților săi. Dar aceasta — fie zis între noi — nu-i face o cinste deosebită, iar pe Dvoastră vă compromite. N'ar strica deci să-l sucrimați și pe el, trecându-l alături de ceice se odihnesc în mormânt.

Oficiul parohial. Oar. Vă rugăm binevoii a ne aviza, dacă abonamentul trimis este pentru pâr. Sever Hrițiu din Cetatea veche, sau e abonament nou, deoarece abonamentul pâr. Hrițiu e achitat până la 31. XII 1926. iar pe adresa oficiului parohial din Oar (fost Cetatea veche) până acum gazeta n'a fost trimisă.

D. Budinț. În 17 VIII 1926 am primit 200 Lei. Din această sumă 10 Lei s'au contat în restanța anului trecut, iar restul a rămas în abonamentul anului curent.

B. Baia mare. Confirmăm primirea sumei de Lei 450. Achitat până la finea anului curent.

O. Suparul de sus. Am primit abonamentul pe anul 1926 în suma de Lei 180.

Dr. M. Lugoș. Chităm primirea sumei de Lei 180.
P. Târgu-Jiu. Am primit suma trimisă,

Nr. 541-1926.

Concurs.

Pentru executarea lucrărilor de încălzire centrală la: „Institutul recunoștinței” din Blaj, se publică concurs cu oferte închise, cu termenul de 20 Noembrie 1926. Planurile se pot studia la Administrație în orele de serviciu.

Ofertanții vor calcula proiectul, având în vedere cea mai mare economie și partea practică cea mai avantajoasă pentru Institut. Data ultimă pentru înaintare și deschiderea ofertelor se fixează pe ziua de 20 Noembrie a. c. orele 11, în localul Administrației centrale capitulare din Blaj. Vadiu 5%, în bani, efecte publice, ori scrisoare de garanță dela o bancă.

Blaj, la 21 Octomvrie 1926.

DR. AMBROSIU CHEȚIANU
administrator capitular.

(164) 2-2

De închiriat 4 case moderne cu

grădini. Fiecare casă constă din 2 odăi, culină, cămară (spais) și pivniță. Informații se pot primi în cancelaria fabricii de spirt a lui

JACOB MENDEL
Blaj.

1-2 (222)

Altoi de pomi și Altoi de vițe de vie

cu prețurile cele mai convenabile se pot asigura și procura la

TRANSYLVANIA

pepinieră de viță

(165) 2-6

AIUD

Catalog gratuit.

Turnătorie de clopote și metal

SCHIEB & KAUNTZ

SIBIU Str. Gării 15.

Livrează clopote de biserică pe garanție, de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale.

(205) 9-52

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: Zefire, Delenuri, Satinuri, Bașmale etc., precum și odăjdii bisericești: Vestminte și Prapori din cele mai bune stoffe elvețiene, apoi Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va convinge de prețurile mele.

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

(97) 39-52

Atențiune

Fabrică românească de clopote din cel mai bun material
Turnătorie de fier și metal

(120) 15-2

Primește orice comandă pentru turnat după model sau după obiecte, piese de motoare, mori, mașini etc. până la 2000 kgr. greutate bucata.

Cumpără tuciu vechi și aramă veche în orice cantitate.

VASILE HOZA

SIBIU Str. Lungă 34.

Atragem atențiunea veneratului Cler asupra societății

„BELGO-ROMANA”

cel mai solid institut de asigurări și reasigurări în România. Asigurări contra focului, cu cel mai redus tarif (în afară de cartel). În relațiune contractuală cu Episcopia Lugojului. Din premiul asigurațiilor în parohie 10% spre scopurile parohiei (în dieceza Lugojului, fondului diecezan). Asigurări pe viață, tipurile cele mai avantajoase și moderne!

DIRECȚIUNEA GENERALĂ: București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ: Timișoara,
Bul. Regina Maria No. 6.

(167) 14-24

„Unirea”

nu-i iertat să lipsească de pe masa nici unui bun
o o o creștin. o o o

Specialități de blănuri la modă

Modele de blănuri

În magazinul de blănuri alui

LOUIS DERY

CLUJ

Str. Memorandului 3

Telefon
12-12.

(366) 5-2